

Til lovforslag nr. L 102. Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 11. december 1995

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser

Udvalget har behandlet lovforslaget i to møder og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren, som denne har besvaret skriftligt. En række af udvalgets spørgsmål og arbejdsministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget en skriftlig henvendelse fra Dansk Arbejdsgiverforening.

Der er af arbejdsministeren og af nogle mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Det Konservative Folkepartis, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Et mindretal inden for flertallet (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) finder, at det er udmærket,

- at der lægges op til en styrkelse af efteruddannelserne, hvilket der afgjort er behov for,
- at der herved bliver endnu bedre muligheder for at bruge voksenerhvervsuddannelserne,
- at der bliver enklere adgang til at få merit,
- at der lægges op til bedre samarbejde mellem AMU og VUC,
- at der sker forenklinger i rådsstrukturen m.v.,

- at det taxametersystem, som indføres, tager hensyn til AMU-centrenes særlige forhold,
- at brugerbetalingen ikke omfatter de kortuddannede,
- at arbejdsløse får dækket deltagerbetalingen via handlingsplaner, og
- at der bliver frit optag til arbejdsmarkedsuddannelserne.

Men det er samtidig et problem,

- at der ikke stilles krav til arbejdsgiverne om, at virksomhederne skal udarbejde en samlet uddannelsesplan for virksomheden,
- at arbejdsgiverne ikke bidrager i tilstrækkeligt omfang til finansiering af efteruddannelsen,
- at der ikke er indbygget særlige incitamenter for virksomhederne til at fremme efteruddannelsen, og
- at der indføres deltagerbetaling af en vis størrelse. SF er ikke principielt imod, at der kan være deltagerbetaling, som det også kendes andre steder, f.eks. højskoler, daghøjskoler, VUC, men det skal være på et rimeligt niveau.

Et *mindretal* (Venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet og de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag. Mindretallet vil, såfremt de af mindretallet stillede ændringsforslag ikke bliver vedtaget, dog stemme for lovforslagets endelige vedtagelse ved 3. behandling.

En veluddannet og velkvalificeret arbejdsstyrke, der matcher det internationale samfunds konstante ændringer og krav, hører til

Danmarks vigtigste ressource. En veluddannet befolkning er Danmarks vigtigste råstof.

Uddannelse og efteruddannelse er altafgørende bidrag til Danmarks konkurrenceevne, og dermed til vækst i produktion og beskæftigelse. Samfundsøkonomisk vil en rigtig efteruddannelsesindsats også gavne den strukturelle ledighed, der helt sikkert vil falde, hvis indsatsen målrettes.

En målrettet efteruddannelse kan være medvirkende til at bringe den enkeltes kvalifikationer op på et niveau, som betyder, at den enkeltes tilknytning til arbejdsmarkedet forbedres.

Det styrende princip for voksen- og efteruddannelse bør være virksomhedernes behov for kvalificering af medarbejderne. Det er afgørende for konkurrenceevnen, at medarbejderens kvalifikationer er tidssvarende eller helst et hestehoved foran vore internationale konkurrenter.

Venstre er tilfreds med, at lovforslaget lægger op til, at det økonomiske styringssystem bliver taxameterstyring, sådan som det kendes fra andre dele af uddannelsessektoren.

En naturlig forlængelse af taxameterstyringen, hvor det er behovet, der afgør udbudet, er, at der indføres en individuel kursusafgift.

Venstre finder imidlertid ikke, at det niveau for deltagerbetaling, som regeringen foreslår, nemlig 200 kr. pr. uge, reelt kan afprøve efterspørgslen, og finder derfor niveauet for den foreslåede deltagerbetaling utilstrækkeligt.

Venstre finder det betænkeligt, at regeringen med dette lovforslag fritager hele gruppen af kortuddannede for deltagerbetaling. Dermed opfylder regeringens forslag ikke Venstres ønsker om et efterspørgselsstyret system, idet det jo som nævnt kun er derigennem, at det sikres, at ressourcerne anvendes korrekt.

Deltagerbetalingen er jo den vigtigste regulator i det øjeblik, der indføres frit optag, som Venstre bestemt er tilhænger af. Men et frit optag er uvægerlig knyttet til en deltagerbetaling.

Venstre finder, at finansieringen af lovforslaget er temmelig uklar.

Venstre kan ikke støtte, at VUC-elementer, der jo finansieres af amterne, skubbes over i Aktiveringsfonden.

Men Venstre finder det naturligvis positivt, at der bliver bedre mulighed for at lave kombinationskurser på henholdsvis AMU og VUC,

men det må ikke medføre, at VUC fremover finansieres af Aktiveringsfonden.

Det er vigtigt, at ministeren efterlever bestemmelserne om lige konkurrence mellem private og offentlige kursusudbydere. Det er vigtigt, at der reelt bliver tale om en lempeligere praksis for godkendelse af private kursusudbydere.

Efter Venstres opfattelse må der ikke ske konkurrenceforvridning på området, og Venstre ønsker derfor som udgangspunkt lige konkurrence mellem private og offentlige udbydere.

Venstre finder det positivt, at målgruppen justeres. Specielt er Venstre naturligvis glad for, at gruppen af selvstændige erhvervsdrivende nu også får mulighed for at få glæde af de uddannelses tilbud, som AMU tilbyder.

Den øgede fleksibilitet, der lægges op til, betyder, at det bliver langt nemmere for mindre virksomheder også at nyde gavn og glæde af efteruddannelses tilbudene. Mindre virksomheder har jo lige så stort et behov for at opkvalificere arbejdskraften som andre.

Venstre finder det positivt, at tvungen uddannelsesplanlægning ikke er en forudsætning for at kunne deltage i AMU-forløb.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Regeringens ønske om frit optag på uddannelsesstederne er et nyt omfordelingstiltag, og da den økonomiske konsekvens af lovforslaget er merudgifter på over 100 mio. kr. pr. år, kan Fremskridtspartiet ikke støtte dette. Hvis man ønsker at videreudanne sig, må man også være villig til at betale, hvad det koster. Selv om der med ministerens ændringsforslag bliver åbnet en lille mulighed for de private kursusudbydere, ser Fremskridtspartiet det stadig som en langsom kvælning af private kursusudbydere.

Et *tredje mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (V):

Bet. o. lovf. vedr. arbejdsmarkedsuddannelser

1) I den under nr. 4 foreslåede affattelse af § 3 udgår nr. 2.

Nr. 3-5 bliver herefter nr. 2-4.

Af et mindretal (EL):

2) I det under nr. 5 foreslåede § 3 a, stk. 3, ændres »20 år« til: »18 år«.

3) I det under nr. 10 foreslåede § 6 a, stk. 3, udgår »medmindre, der ud fra pædagogiske eller kvalitative hensyn er bestemt andet i uddannelsesplanen«, og i stedet indsættes: »hvis særlige hensyn, herunder pædagogiske og kvalitative, taler herfor«.

4) Nr. 24-27 udgår.

Af arbejdsministeren, tiltrådt af et flertal (S, V, KF, SF, RV og CD):

5) I den under nr. 27 foreslåede affattelse af § 20 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Uddannelsesrådet påser i sine indstillinger efter stk. 1, at der ikke gives godkendelse til udbud af arbejdsmarkedsuddannelser, hvis det pågældende uddannelsesbehov allerede imødekommes på anden vis.«

Af et mindretal (EL):

6) I det under nr. 28 foreslåede § 20 a indsættes i stk. 1 efter »Uddannelsesrådet godkender« ordene: »efter høring i erhvervsområdeudvalgene«, og i stk. 2 indsættes efter »udtaler sig« ordene: »efter høring i erhvervsområdeudvalgene«.

7) Nr. 29 affattes således:

»29. §§ 25 og 26 ophæves.«

Af arbejdsministeren, tiltrådt af et flertal (S, V, KF, SF, RV og CD):

8) I den under nr. 35 foreslåede affattelse af § 30 indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:

»Stk. 7. Arbejdsministeren påser i sine godkendelser efter stk. 2-6, at der ikke gives godkendelse til udbud af arbejdsmarkedsuddannelser, hvis det pågældende uddannelsesbehov allerede imødekommes på anden vis.«

29 Udvalgenes betænkninger m.m. (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

Af et mindretal (EL):

9) I den under nr. 38 foreslåede affattelse af § 32 udgår i stk. 1 og 2 »Uddannelsesstederne skal«, og i stedet indsættes: »Erhvervsområdeudvalgene og efteruddannelsesudvalgene skal i samarbejde med uddannelsesstederne«.

10) Nr. 39 affattes således:

»39. § 33, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Tilskud efter stk. 1 ydes dels som et grundtilskud, dels som et tilskud ud fra antal faktiske elevuger og takster fastsat under hensyn til omkostningsniveau og i øvrigt i overensstemmelse med de aftaler, der er indgået mellem erhvervsområdeudvalgene og uddannelsesstederne.«

11) Nr. 40-54 udgår.

Af et mindretal (V):

12) Nr. 54 affattes således:

»54. § 46 affattes således:

»§ 46. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler om deltagerbetaling og afmeldegebyr.«

Af et mindretal (EL):

13) Nr. 55 og 56 udgår.

Til § 2

Af et mindretal (V):

14) Stk. 2 affattes således:

»Stk. 2. § 46 træder i kraft den 1. januar 1996.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Med ændringsforslaget fjernes muligheden for, at ordinære og særligt tilrettelagte sammenhængende uddannelsesforløb finansieres via Aktiveringsfonden. Dog forudsættes det, at disse uddannelsesforløb også fremover vil kunne udbydes af AMU-centre.

Til nr. 4, 6 og 7

Enhedslisten ønsker ikke deltagerbetaling.

Desuden ønskes den nuværende styringsform, som kun er to år gammel, bevaret inklusive erhvervsområdeudvalgene. Der er ingen argumenter for at fratage arbejdsmarkedets parter det faglige selvstyre.

Til nr. 5 og 8

Arbejdsmarkedsuddannelserne har til formål at vedligeholde, udbygge og forbedre arbejdsstyrkens erhvervs kvalifikationer på både kort og længere sigt.

Den offentlige forpligtigelse på dette område kræver offentlig finansiering af både drift og godtgørelse, hvad enten arbejdsmarkedsuddannelserne udbydes af AMU-centre, erhvervsskoler, andre uddannelsesinstitutioner eller private udbydere.

Med ændringsforslagene præciseres, at både Uddannelsesrådet og arbejdsministeren, i henholdsvis indstillinger og godkendelse af ret til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser, naturligvis skal være tilbageholdende, i det omfang

arbejdsmarkedets behov for de pågældende kvalifikationer allerede opfyldes gennem udbud af kurser, der ikke modtager offentlig støtte.

Til nr. 11 og 13

Numrene udgår til fordel for nugældende lovgivning, idet den hidtidige styring ønskes bevaret.

Til nr. 12

Med ændringsforslaget lægges der op til, at arbejdsministeren skal fastsætte en deltagerbetaling, der gennemsnitlig skal udgøre ca. 500 kr. pr. kursus-uge. Der henvises til Venstres og Det Konservative Folkepartis fælles finanslovlæg »Reform 96«.

Til nr. 14

Med ændringsforslaget træder deltagerbetalingen i kraft 1. januar 1996.

Børge Bakholt (S) fmd. Ole Vagn Christensen (S) Poul Erik Dyrhund (S) Lone Møller (S)

Jens Peter Vernersen (S) Aage Frandsen (SF) nfmd. Vibeke Peschardt (RV)

Jette Gottlieb (EL) Peter Duetoft (CD) Helge Sander (V) Charlotte Antonsen (V)

Flemming Oppfeldt (V) Ulla Tørnæs (V) Bendt Bendtsen (KF) Frank Dahlgaard (KF)

Brian Mikkelsen (KF) Annette Just (FP)

Dansk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.